

**VÄIKE-MAARJA VALLA
RAAMATUKOGU
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
2 Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	6
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	6
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	6
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	7
2.4.3 Erialahariduse omandamine	8
2.4.4 Töötajate tunnustamine	8
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	8
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	8
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	9
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	9
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	10
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	10
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	10
4.3 RVL teenindus.....	12
4.4 Laste- ja noorteteenindus	12
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	12
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	13
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	13
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	14
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	14
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	15
4.6.1 kohalikul tasandil	15
4.6.2 riiklikul tasandil.....	16
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	16
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	16
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	17
4.9 Andmebaasid.....	18

5. 2022. aasta tegevused	18
LISA 1. Personali koolitus	20
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	20
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	20
LISA 4. Laste ja noorteüritused	20

Sissejuhatus

Tabel 1

Omavalitsus	Elanike arv (01.12.21)	Raamatukogusid kokku	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv
V- Maarja Valla RK	4224	4	3	-

Teeninduspiirkonniti teenindatavate arv: Väike- Maarja põhikogu 2242, Simuna haruraamatukogu 813, Kiltsi haruraamatukogu 777 ja Triigi haruraamatukogu 392 elanikku.

Võrreldes 2021. aastaga on teenindatavate arv vähenenud 90 inimese võrra. Kasutajate osakaal piirkonna elanike arvust on tõusnud olles aruandeperioodil 22,18 % sh lapsi 6,25%.

1 Põhilised tegevussuunad

Mis sel aastal oli uut ja eriliselt märkimisväärselt. (Loetelu 3-5 tähtsündmus, tegevust.).

Kuigi aasta algas tagasihoidlikult, kujunes sellest kiire ja sündmusterohke aeg.

- Raamatukogude teema-aasta raames said ka väiksemad kogud rohkem tähelepanu osaledes erinevates algatustes: raamatukoguaasta avamine, maakondlik lugemisbingo, kogudeerilistest teoste väljapanek ehk pärlid, koguhoidjate rahvariidetuulutus, laste pannkoogipidu suvine raamatukogude külustusmäng, raamatukoguöö.
- Alguse said uued traditsioonid: Kiltsi jagab oma raamatukogu grupis regulaarseid luulepostitusi, Väike-Maarjas toimuvad sügisest kohtumisõhtud oma lugejate hobide tutvustamiseks (hobinäitleja kaadritagustest maailmast, matkaturist soojadest ja külmadest maadest, naiskodukaitse kui elustiil)
- Koostöö lasteaia ja kooliga on tihedam. Õpetajad laenutavad teematundide materjale või viib koguhoidja seda ise, kirjanduses varutakse lugemisvara kogu klassile, külastatakse õpilastega raamatukogu ja kirjanduse tunnid on toimunud mõnel korral kogudes, osaletakse üksteise sündmustel.
- Koostöös Muuseumisõprade seltsi ning valla haridus- ja kultuuriasutustega algatati Väike-Maarja valla kultuuripuu projekt, millest saab ajapikku kõigile kasutatav pärimuspagas ning veebiversioonis kasutatav ja ka täiendatav igal ajal ja olenemata asukohast. Ühisteona anti sisendeid kogukonnaga seotud ning selle arengule mõju avaldanud inimestest, Pandivere päeval sai Elavas Raamatukogus lähemat teavet kultuuripuu kohta ning toimus esimene kohtumisõhtu, külalisteks Hendrik Toompere ja Johannes Richard Sepping.

Sügisel toimusid läbirääkimised ja eskiisiprojektide algatamine Väike-Maarja raamatukogu renoveerimiseks. Uuenduskuuri läbib terve hoone, mille käigus kõrvalt lasteaed laieneb raamatukogu ruumide arvelt ning raamatukogu omakorda osalt II korrusele.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

- Muutused raamatukogude võrgus: raamatukogude nimemuutused, likvideerimised, reorganiseerimised, uute loomised, ühinenud raamatukogud.

Raamatukogude võrgus muutusi ei olnud.

- Kas on läbi viidud raamatukoguteenuste kvaliteedihindamine?

Raamatukoguteenuse kvaliteedihindamine tehtud 2020.aastal, aruandeperioodil seda korratud ei ole.

- Raamatukogu dokumendid (põhimäärus ja kasutuseeskiri, andmekaitsetingimused, komplekteerimispõhimõtted). Kas olemas ja millal uuendatud?

Raamatukogu põhimäärus ja kasutuseeskiri uuendati 2019. aastal, viimane on kogu valla raamatukogudele ühtne. Töös on raamatukogude andmekaitsetingimuste ja komplekteerimispõhimõtete kinnitamine.

- Arengukava

Raamatukogul puudub oma arengukava.

- Nõukogu tegevus

Raamatukogu nõukogu kohtumisi ei olnud.

- Üldistav hinnang kogu valla raamatukogude tegevusele aastal 2022.

Üldistav hinnang meie raamatukogu tegevusele aruandeperioodil on hea. Aasta alguses kehtisid veel mõningased piirangud, kuid raamatukogude teenused olid kättesaadavad. Aasta teine pool oli seevastu aktiivsem nii külastuste kui sündmuste poolest.

Lahtiolekuajad on kõikides kogudes endised:

Väike-Maarja raamatukogu E 11 – 19, T - R 10 – 18, L 10 – 14;
suvekuudel E- R 10- 18

Kiltsi raamatukogu E, N 10 - 18 T, R 9 - 17

Triigi raamatukogu E, K 10 - 17 R 10 - 16

Simuna raamatukogu T - R 9 - 17 L 9 – 15;
suvekuudel suletud L, P

Põhikogu on puhkuste perioodil avatud, Simuna harukogu avatud asendustöötaja abil paaril päeval nädalas ning Kiltsi ja Triigi kogud suletud.

Teeninduspiirkonnas on elanikke 4224 ning 4 raamatukogu on piisav. Kõige väiksema teenindatavate arvuga kogu Triigis on avatud 3 päeval nädalas. Kiltsi raamatukogu töötaja on nädala keskel abiks põhikogus või võimalusel on kogu avatud vähemalt ühel laupäeval kuus. Suuremad kogud, Väike-Maarjas ja Simunas on avatud ka laupäeviti, et tööl käivatel inimestel oleks kindlasti võimalik raamatukogu külastada.

Transpordiühendus piirkonnas on rahuldav, arvestatud on pigem keskuse poole liikumisega. Kogudel, mille teeninduspiirkonnal hajaasustuse suurem osakaal, kindlasti kõik soovijad, kes ainult ühistranspordist sõltuvad, teenusest osa ei saa. Lugejatele, kes ise raamatukogu külastada ei saa, pakutakse koduteenust.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21. €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	124 935	142 504	+12,3
Personalikulu	77 170	80 255	+3,8
Komplekteerimiskulu	28 208	26 545	-5,9
sh KOV-lt	18 493	18 483	-0,1
sh riigilt	9 632	8 062	-16,3
Infotehnoloogiakulu	4 666	4 064	-12,9
Täienduskoolituskulu	208	475	+56,2
Üritustele/näitustele	913	1 969	+11,5

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
-	-	-	-

Aruandeaastal projektitaotlusi esitatud ei ole.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Harukogudes on kokku 3 töötajat ja põhikogus koos direktoriga samuti 3 töötajat. Infotöötaja tuli lapsehoolduspuhkusest tagasi septembris. Põhikogus tuli koondada 1 töötaja, kes jäi koju detsembris, teistel tehti ülesannete ja tööaja ümberkorraldusi. Täistööajaga töötajaid on kokku 4, Triigis on koguhoidja 0,5 ning põhikogus infotöötaja 0,8 ametikohaga.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Tundide arv	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused			
Lastekirjanduse erialapäev Rakveres	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	3
Digimentor kogukonnas-Tambaum, Laanpere (veebis)	TLÜ	26	2
Lastekirjanduse aastakoosolek- J. Palm, K. Kumberg, A. Lepp (veebis)	Eesti Lastekirjanduse Keskus	3	2
ERÜ aastakoosolek (veebis)	ERÜ	2	2
programmi „Lugemisisu“ koolitus	Eesti Lastekirjanduse keskus	4	1
LVKRK korraldatud erialased täienduskoolitused			

Naiste aeg kaasaegses kirjanduses- I. Kivirähk (veebis)	LVKRRK	2	5
Seminar Tamsalus	LVKRRK	8	4
Õppereis Tallinnas	LVKRRK	5	2
Õppereis Soomes	LVKRRK	8	1
Sotsiaalmeedia konto haldamine ja sisuturundus.	LVKRRK	4	1
Muud koolitused			
"Infosõtta tõmmatud kodaniku ABC"- M. Murumaa-Mengel ja M. K. Prass	Tallinna Keskraamatukogu	1	2
Kodukoha ajalugu- M. Piik (veebis)	Rahvusarhiiv	1	1
Teenused ja teabematerjalid ukraina põgenikele (veebis)	ERÜ	4	2
Ukrainakeelsete nimede hääldus ja kirjutamine- P. Päll (veebis)	EKI	1	1
Kuidas alustada suguvõsaurimist?- L. Lõhmus (veebis)	Rahvusarhiiv	1	1
Ununenud looming kättesaadavaks. Kes võib autoriõigustest?-K. Nemvalts, E. Sipria-Mironov, M. Viher (veebis)	Eesti Rahvusraamatukogu	1,5	1

Osaletud koolitused olid nii informatiivsed kui praktilistelt nõuannetelt vajalikud ning õppekäigud huvitavad ja inspireerivad. Hea sõnaga meenutati kevadist väljasõiduseminari Tamsallu kuna see oli üle pika aja suurim ühine koolitus, vastuvõtt oli südamlük ja koolituse osa põnev nii PPA esindaja kokkuvõtte kui raamatu esitluse poolest. Simuna koguhoidja tõstis esile õppereisi Soome raamatukogudesse, mis meeldisid võimaluste paljususe poolest beebidest kuni eakateni. Põhikogu töötajatele meeldis infosõja ja uudismüra selgitav koolitus, mis suunas kriitilisemalt allikaid uurima. Samuti praktilised koolitused nagu vene kirjanduse ning lastekirjanduse alased kokkuvõtted, millega lugemissoovitusi jagades arvestati. Ning digimenteri koolitus hea materjali ning paljude soovitude poolest kuidas just vanemaalisi õpetada.

Endiselt kasutati ära veebi vahendusel koolitusi, mis võimaldasid osalemist ka kogust lahkumata.

LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

LISA 2

Väike-Maarja Gümnaasiumi palvel nende teema-aasta „Kultuuriline identiteet“ raames koostas ja viis läbi Kristel Lehtme kokku 4 lühiloengut lugemiskultuurist. Arutleti, mis on

kultuur, mis on identiteet ja kuidas inimesed üksteist näevad ning kuidas lugemine avardab meie silmaringi.

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Raamatukoguhoidjatel on omandatud erialane kõrg- või kutseharidus, aruandeaastal töötajatest keegi erialaharidust omandamas ei olnud.

2.4.4 Töötajate tunnustamine.

Raamatukogu töötajaid ei tunnustatud.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

LISA 3

Meie raamatukogude üldine seisukord on hea. Suuremaid töid ei tehtud, jooksvat remonti teostavad vajadusel valla haldusosakonna töötajad.

Väike-Maarja raamatukogu tegutseb alevi südamest veidi eemal, kuid vahemaad kooli, spordihoone, seltsimaja, vallavalitsuse ja bussijaamaga on väikesed. Kogu asub lasteaiamaja ühes tiivas ja ruumid on 1. korrusel. Lisaks lasteaiale tegutseb samas majas ka noortekeskus.

Põhikogus on pisut kulunud, kuid siiski viisaka üldmuljega ruumid. Eelmisel aastal alanud mured kanalisatsiooniga ei ole lahendust leidnud, kuid õnneks on avariisid olnud harvem. Torudes tehti kaamerauuring, kuid kuna selgus, et järgmisel aastal renoveeritakse kogu hoone, neid töid eraldi enne ette ei võetud. Olukorra ettearvamatus tõttu sama süsteemiga ühenduses ja raamatukogu peal tegutsev noortekeskus oma ruume ning raamatukogu oma saali pikkadeks koolitusteks välja ei rendi.

Vahetati WC pott, vahetati veekraanide ummistunud otsad, parandati trepil purunenud plaadid ja parendati AIPi valgustust.

Triigi raamatukogu asub kohaliku spordihoone 2. korrusel. Ruumid on väga heas korras ja remondivajadust ei ole. Talveperioodil on ruumid jahedad, varusime lisaradiaatori.

Simuna raamatukogu asub kohaliku rahvamaja 2. korrusel. Ruumid on renoveeritud ja remonti ei vaja. Korrastati tagavaraväljapääsuga ruum, et evakuatsioonitee oleks vaba.

Kiltsi raamatukogu asub kohaliku rahvamaja 2.korrusel. Raamatukogu ruumides puudub vee ja kanalisatsiooni ning WC võimalus, nende kasutamiseks tuleb esimesel korrusel minna läbi kütmata ruumide. Talveperioodil on kogus õhksoojuspumbale lisaks ka ahjuküte. Korstnapühkija käis aasta jooksul koguni 2 korral, õhksoojuspumba hooldustööd olid sügisel. Tuleohutusspetsialist tegi ettekirjutuse tuletõkkeukse puudumise kohta ning see paigaldati suvel.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Juurdepääs võimalik	Väike-Maarja
Juurdepääs võimalik osaliselt	
Juurdepääs puudub	Simuna, Kiltsi, Triigi

Harukogud tegutsevad kõik asukoha 2. korrusel ja juurdepääs liikumispuudega inimesel puudub. Vajadusel osutatakse koduteenindust, kasutatakse sotsiaaltöötaja abi või viiakse tellitud raamatud kokkulepitud kohta.

Põhikogu ruumid on hoone esimesel korrusel. Peasissekäigul olemas kaldtee liikumispuudega kliendile, teda teenindaval transpordil on lubatud parkida sissepääsu juures. Kogus on ratastoolis liikuva kliendile mõeldes riiulite vahed laiemad, olemas inva-WC vajaliku varustusega.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Üldine hinnang raamatukogu infotehnoloogilisele olukorrale on hea. Kõikides kogudes on wi-fi leviala ning skaneerimise, paljundamise ja printimise võimalus. Põhikogu Väike-Maarjas sai uue printeri, mis võimaldab ka kuni A3 formaadis värviprinti ning skaneeritud dokumendi saatmist otse tellija e-postkasti.

Põhikogus on internetipunktis 6 arvutit. Simunas on 2 lugejaarvutit, Kiltsis 2 ning Triigis 1. Kõigil on internetiühendus. Kriisiperioodi järgselt on arvutite kasutamist ja infokoolitusti järjest rohkem, aruandlusperioodil kokku 987 ning neist 181 korral laste poolt.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Teavikute komplekteerimisel järgime põhimõtet, et eesti kirjanduse paremik jõuaks meie lugejateni, populaarsete sarjade raamatud oleks kõik olemas ning samuti tõlkekirjanduse ja aimekirjanduse paremik. Kõik kogud tellivad raamatuid ise pidades silmas oma lugejaskonna soove ja vajadusi. Põhiliselt lähtutakse lugejate soovidest ning vajadustest.

Ilukirjandusest on eelistatud eesti autorite paremik, aga palju tellitakse ka välisautorite loomingut kõigist peamistest kirjandusžanritest. Erialakirjandusest tellitakse raamatuid, mis pakuvad huvi suuremale lugejaskonnale ning aitavad kaasa elukestvate õppele. Komplekteeritakse Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kaudu, vajadusel tehakse järelkomplekteerimist ja uued raamatud jõuavad kogudesse enamasti 2 korral kuus.

Aruandeaastal saadi juurde kokku 1670 raamatut. Annetustena lisandus 103 raamatut, mis on arvuliselt pea poole võrra rohkem kui mullu ning kogude juurdekasvust 6,1%.

Üldine ringlus oli tänavu 0,62. Kogude kasutatavus on piirkonniti erinev- Väike-Maarjas ringlus 0,81, Triigis 0,41, Kiltsis 0,4 ja Simunas 0,51. Laenutuste koguarv oli 25 946, mis on kasutaja kohta 3,61 laenutust.

Ilukirjanduslikest teostest eelistatakse krimikirjandust ja armastusromaane, populaarne on tuntud naistest inspireeritud romaanide sari. Erialakirjandusest eelistatakse ajaloo, psühholoogia ja käsitöö alased raamatuid, aga palju loetakse veel reisi- ja elulugude raamatuid.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Aruandeaastal lisandus meie kogudesse kokku 1670 raamatut, mis on 120 võrra vähem kui eelnenud aastal. Osalt tuleneb see raamatute kallinemisest, samuti väiksemast rahastusest, sest aruandeperioodil raamatukogudele enam lisadotatsiooni ei antud. Raamatute soetamise kulu oli 23 159 eurot, riigidotatsioonina 8062 ning omavalitsuse panusena 15 097 eurot. Kuigi omavalitsuse raamatute ostuks eraldatud summa tõusis, vähenes riigipoolne rahastus 1570 euro võrra. Iga teeninduspiirkonna elaniku kohta kulutati raamatute ostuks 5,4 eurot.

E-raamatuid ei komplekteeritud.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika juurdetulek aruandeperioodil 8 nimetust ajalehti ning 75 nimetust ajakirju. Komplekteerimiskulu 3386 eurot. See on eelmise aruandeperioodiga võrreldes vähem, kuid tingitud tellimuste perioodide ühtlustamisest ja samasisuliste väljaannete vähendamisest.

Registreeritakse ajakirjade kojulaenutused, ajalehtedel osaliselt. Perioodiliste väljaannete laenutused on tõusnud, aruandeperioodil kasutati võimalust 2597 korral, mis on 8,9% laenutuste koguarvust.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid ei komplekteeritud. Neid on meie kogudes kokku 325, kuid aasta jooksul leidsid kasutust vaid 7 korral, huvi nende vastu on vähene.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Kogude korrastamisel kanti maha kogudest kokku 1592 teavikut, mis kehvast seisukorras või sisult aegunud. Põhjalikumad korrastustööd viis läbi Triigi harukogu.

Inventuure läbi ei viidud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Meie kogudes on põhiteenusteks kojulaenus, võimalus kohapeal lugeda, RVL, päringutele vastamine, koduteenindus ning võimalus kasutada lugejaarvuteid, raamatukogualas Wifi leviala. Veebruarist on põhikogul tagastuskast, mis lugejate poolt hea võimalusena vastu võeti.

Lisateenustena on kõikides kogudes võimalik teha koopiaid ja printida, skaneerimist ning põhikogus rentida sündmusteks saali, teha värviprinti ning lamineerimist.

Lugejate rahulolu-uuringuid tänava läbi ei viidud.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Lugejaarvuteid on meie kogudes kokku 10 ning neis kõigis on internetiühendus.

Kõigis kogudes käib valla infoleht, maakonnaleht „Virumaa Teataja“ ja üleriigilisi päevalehti.

Vallavalitsus saadab kogudesse kehtestamismenetluse eel avalikkusele tutvumiseks detailplaneeringud, arengukavad ning nendele eelnevate rahvaküsitluse ankeetide vastamiseks on võimalus jällegi kõikides meie raamatukogudes.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 4

Raamatu-kogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+/-)
V- Maarja	505	542	+37

Simuna	257	243	-14
Kiltsi	82	86	+4
Triigi	69	66	-3
KOKKU	913	937	+24

Raamatu-kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+-)	Virtuaal-külast. 2021	Virtuaal-külast. 2022	Muutus (+-)
V-Maarja	6 575	8 235	+1660	13 359	4 836*	-8 523
Simuna	3 263	3 352	+89	0	0	0
Kiltsi	1 097	1 167	+70	0	0	0
Triigi	714	735	+21	0	0	0
KOKKU	11 649	13 489	+1 840	13 359	4 836	-8 523

*Tänavu kasutati statistikaks täpsemat allikat.

Raamatu-kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+-)	Päringud* 2021	Päringud* 2022	Muutus (+-)
V-Maarja	15096	15 386	+290	118	104	-14
Simuna	9 466	8 698	-768	169	129	-40
Kiltsi	3 399	2 855	-544	3	0	-3
Triigi	2 267	2 183	-84	3	4	+1
KOKKU	30 228	29 122	- 1106	293	237	-56

*Infopäringud: Järjepidev töö registreerimisel.

Raamatukogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
V-Maarja RK-Raamatukogude aasta avamine	1	1	11	7	68	142
KOKKU	1	1	11	9	68	142

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022

	1	-	19	-	160	-
KOKKU	1	-	19	-	160	-

*kui järelevaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2021	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2022
	-	-	-	-
KOKKU				

Raamatukogu kasutatavus, lugejaskond ning küllastatavus on kasvanud. Vähenenud on laenutuste arv. Simunas on see näitaja kõige rohkem langenud. Raamatukoguhoidja oli sügisperioodil pikalt haige ning asendustöötajal käis kahel päeval nädalas.

Tõusunäitajad on kindlasti nii piirangute lõppemisest, raamatukogude teema-aastast ja selle kavaga liitunud sündmustes osalemisest, aga ka kogudes oma ringitegevuse taastumisest (Kiltsis seeniorite tants, Väike-Maarjas töötubade sari, uuena lauamängude õhtud). Põhikogus toimusid kohtumisõhtud nii oma lugejate hobide tutvustamiseks kui kahel korral kirjandusalaste külalistega- Rahva Raamatu kirjastaja Rain Siemeriga ning mullu enim laenutatud raamatu autori Märt Treieriga.

Lisaks kirjandusalaste tähtpäevade ja autorite juubelite puhul raamatute väljapanekutele, koostati huvi tekitamiseks ka mitmeid väljapanekuid erinevatel teemadel (Eesti ajalugu kirjanduses, taaskasutusest, Ukrainast, reisijuttudest, hõimurahvastest, aiakujundusest, hoidistamisest, elumuutvatel kogemustel, ruumikujundusest), mis kogudele oli võimalus pakkuda lugemist riulis ootamas raamatutest ja lugejatel uue teema või võtete avastamiseks.

4.3 RVL teenindus

Raamatukogudevahelise laenutuse osakaal meie kogudes on kasvanud. Piirangute järgselt kasvas raamatukogudel kindlus lugejale lubada, et ta soovitud raamatu kätte saab, sest enamusel juhtudel kasutatakse tellimuste viimiseks või toomiseks raamatukoguhoidjate kõrval ka oma tuttavate, sotsiaaltöötajate või vallaametnike abi. Aruandeaastal kasutasime teenust ka kirjandusõpetajate palvel kohustusliku kirjanduse tellimiseks, et käsitletav raamat saaks igale õpilasele. Mõlemal korral see ka oma valla raamatukogudest ning Lääne-Virumaa Keskraamatukogu abiga õnnestus.

RVL tellimustega vahendati lugejatele raamatuid sisse 972 korral ning välja 527 korral. Peamiselt laenutati lisaks harukogudele Rakvere, Rakke, Laekvere ja Muuga kogudest, aga ka Kadrinast, Vinni-Pajustist ning Eesti Rahvusraamatukogust.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Aruandeaastal komplekteeriti juurde laste- ja noortekirjandust 339 raamatut, mis on uuest lugemisvarast 28,2%.

Komplekteerimisel arvestame igas vanuses laste huvidega ning eelistatud on eesti autorite teosed, aga ka laste ja noorte seas populaarset väliskirjandust. Jälgime Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusi ning jagame neid ka õpetajatega.

Simuna raamatukokku laekus annetuseks 34 Eesti Lastekirjanduse Keskuse programmi „Lugemisisu“ raamatut, mida töös lastega kasutavad nii lasteaia kui koolilapsed.

Perioodikast on lastele ajakirjad Täheke ja Hea Laps.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+-)
V-Maarja	94	123	+29	960	1 806	+846	515	781	+266
Simuna	107	106	-1	807	1 057	+250	1 148	1 666	+518
Kiltsi	15	20	+5	129	193	+64	64	95	+31
Triigi	14	15	+1	88	98	+10	153	146	-7
KOKKU	230	264	+34	1984	3 154	+1 170	1880	2 688	+808

Laste ja noorte raamatukogu kasutamine on sagenenud, suurenenud on nii lugejate arv, külastatavus kui laenutuste arv. Kui aasta alguses käisid lapsed harva siis perioodi II pooles tihti- nii raamatukogus laenutamas, aega veetmas, sündmustel osalemas kui arvuteid kasutamas. See on tingitud nii piirangute lõppemisest kui koostöö suurenemisest kooliga- meieni jõutakse rohkem ka klassidega. Väike-Maarja Gümnaasium korraldab isadepäevi traditsiooniliselt aktiivse tegevusega peredele- töötubade või matkaga. Tänavu osales raamatukogu koolipere isadepäeva kultuurimatkal piltmõistatuse tegevuspunktiga, milles jõudis 2 tunni jooksul osaleda üle 160 inimese.

Kui varem on Kiltsis algklassid ja Väike-Maarjas lasteaed rohkem pakutud sündmustel osaleja rollis, on aruandeaasta II pooles käidud raamatukoguga tutvumas. See võib olla tingitud näiteks õpetajate vahetusest, kes kõik pole kohalikud ja on meie tegemistest ka ise rohkem huvitatud.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Aruandeperioodil oli lastest lugejaid kokku 264, mis on kõigist raamatukogu kasutajatest 28,2%. Lugejarühmal oli laenutusi kokku 2688, mis on 9,2% kõigist aasta jooksul tehtud laenutustest.

Hea meel on tõdeda, et kui varem võtsid lastele kohustuslikku ja vabalugemist vanemad ise, on sagenenud hoopis peredega raamatukogu külastused.

Simuna raamatukogu võttis jätkuvalt osa Eesti Lastekirjanduse Keskuse lugemisprogrammist „Lugemisisu“, milles osales 1. ja 2.klass. Õpetajate lugemisnimistute järgi seati sisse soovitusliku kirjanduse riulid 4.- 9.klassidele. Samuti jätkus koostöö lasteaia- kord kuus viis koguhoidja vanemate laste rühmale valiku raamatuid.

Väljapanekutelt uuematest raamatutest leiavad lugemisvara nii pered kui õpetajad oma teematundideks ja unejuttudeks. Lisaks uudiskirjanduse näitustele, on väljapanekud muidugi olulisemate autorite juubelite puhul, aga ka temaatilisi nagu miniraamatutest, suveraamatutest, jõuluraamatutest ja-luulest, tüdrukutest ja tüdrukutele, mängudest, meelelahutusest, maailma muinasjuttudest, meisterdamisest, kriminaalsetest lugudest või avastamiseks vähe kogust välja saanud raamatutest. Inspiratsiooni saadi kindlasti maakondliku lugemisbingo mänguväljadelt, millest võttis osa lugejaid meie kõikidest kogudest.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. LISA 4

Aruandeperioodil toimunud üritustest valdav osa olid laste- ja noortesündmused. Aasta alguses kehtisid veel mõningased piirangud, veebruaris oli meie piirkonnas covid- viirusesse haigestumisi ning sügisel põhjustasid erinevad viirused palju puudumisi, seega oli osalejate arv üsna ettearvamatut. Võimalusel andsime materjale ja temaatilisi raamatuid õpetajatele kaasa.

Materjalide jagamisest sai põhikogus alguse ka üks sündmus- VMG kirjanduse õpetaja küsis tunnis ajakirjanduse teema käsitlemiseks ajalehti ning sellest arenes idee kohtumiseks ajakirjanikuga.

Traditsioonilised sündmused on

- emakeele nädalal ettelugemised,
- liiklusnädalal töötoad lasteaias ja viktoriin,
- raamatukogupäevadel ettelugemised
- põhikogu on osalenud Põhjala kirjanduse nädala tegevustes.

Raamatukogud on teinud tavalisest erinevaid sündmusi

- Kiltsi kogu korraldas raamatukogude aasta pannkoogipeo ettelugemise ja lauamängu meisterdamisega
- põhikogu koos noortekeskusega Wähja Festivali lastealal ruumiliste vähkide meisterdamist ja õuemänge
- põhikogu talutoidu päeva lastealal toidutesti, pastlapuhumise võistlust, ettelugemist ja paelte punumist
- põhikogu kodutütardele kodulooline taskulambimatka.

Põhikogu jälgib oma töötubade tegevuste planeerimisel ka seda, et neid saaks kohandada erinevas vanuses huvilistele või leiab vanemaga kaasa tulnud lastele käelistest tegevustest varuvariante. Sügisest alustas ringitegevusena lauamängude õppimine ja ühismängimised, kuhu on oodatud nii suured kui väikesed osalised.

2022. aastal registreeriti 3154 laste külastust, mis on meie raamatukogude külastustest 23,4%.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Siia ei lähe arvesse need erivajadustega lugejad, kes käivad raamatukogus ja kasutavad tavateenuseid. Siin on mõeldud spetsiaalseid raamatukoguteenuseid.

Tabel 6

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	48	48	11
Triigi	12	12	1
Kiltsi	11	11	2
Simuna	6	6	2
V-Maarja*	19	19	6

**1 klient on suveperioodil tavalaeenutaja ning kasutab koduteeninduse võimalust muul ajal aastast.*

Koduteeninduse osakaal on mullusega võrreldes tõusnud 3 korra ning ühe kasutaja võrra. Seda on oodatust isegi vähem, kuid ilmselt piirangute kadumine seda sihtgruppi oluliselt ei mõjuta.

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
-	-	-

Teenuseid teistele asutustele ei osutatud. Hooldekodu töötaja viib omal valikul mahakantud raamatuid klientidele lugemisvaraks.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Aruandeaastal on meie raamatukogud korraldanud või osalenud tegevustega sündmustel 33 korral, millest on osa saanud hinnanguliselt (suurematel kogukonnaüritustel rohkemgi) üle 900 osaleja. See on 12 sündmust ning ligi 500 osalejat enam kui mullu.

Sihtgrupisündmusi tehakse rohkem lasteaiale ja koolile. Triigis see võimalus puudub, kuid Väike-Maarjas on partneriks veel noortekeskus kellele ja kellega koos toimetame. Ilus traditsioon on teadmispäeva ja EV aastapäeva ning võimalusel lasteaia lõpuaktustel raamatukogupoolne tervitus.

Kõik suuremad sündmused toimuvad koostöös teiste valla kultuuri- ja haridusasutustega. Lisaks arvestatakse meie töötajate arvamusega kaasates meid näiteks konkursside žüriidesse, tänavu kolmel korral (piirkondlik algklasside luulevõistlus, keskastmes projektikonkurss tuleviku raamatukogu kavandamiseks ja gümnaasiumis omaloomingukonkurss). Meie partneriteks on ka erinevad organisatsioonid, MTÜd ja vabaihendused ning koostöö seisneb nii ühisürituste kui tegevuste toetamisega (info jagamine oma kanalites, materjalide otsimine).

4.6.1 kohalikul tasandil

Aruandeaastal toimunud sündmused:

EV AP aktus ja matk/partnerid vallavalitsus, muuseum, seltsimaja, NKK

Pandivere Päev-

Elav Raamatukogu teemadega: "Noor ei saagi valmis entsüklopeediaks", "Muutuv inimene muutuv asjas", "Lasteaiaõpetaja kui pere toetaja", "Muukeelsed pered väikeses kogukonnas", "Mäletamine kui missioon", inglisekeelne "Euroopa kool", "Elav raamatukogu" ja "Kultuuripuu."/ partnerid vallavalitsus, lasteaed, muuseum, seltsimaja, päästekool

Ühistegu Kultuuripuu / partnerid muuseumisõprade selts, rahvamajad, koolid, vallavalitsus

Talutoidu päev-Lastealal toidutest, paela punumine, ettelugemine, pastlapuhumine/partnerid seltsimaja, muuseum

VMG isadepäeva kultuurimatk, üks piltmõistatuse tegevuspunktidest raamatukogus/ VMG

Valla aastapäeva tähistamine- kultuuripuu kohtumised: H. Toompere, J. R. Sepping./partnerid muuseum, Muuseumisõprade selts, vallavalitsus

Kodulooline taskulambimatk kodutütarde salgale Piisakesed

Wähja festivali lasteala- ruumiliste vähkide meisterdamine/ partnerid Väike-Maarja Valla Noortekeskus, Näkiuurimiskeskus

Kohaliku hobikunstniku Maret Haiba juubelinäitus Väike- Maarja raamatukogus.

Triigi raamatukogu ja kohaliku külaseltsi ruumides näitus „Siberis“ lähiküladest küüditatute saatusest.

4.6.2 riiklikul tasandil

Väike-Maarja ja Rakke raamatukogu osalemine Eesti Rahvakultuuri Keskuse jutuvestmisfestivalil „Ööbikuööd“ osalemine: Peep Veedla linnulauluretk ja Polina Tšerkassova kontsert-jutupõimik Kiltsi lossi pargis/ partner Kiltsi loss

Simuna raamatukogu osalemine Eesti Lastekirjanduse Keskuse programmis „Lugemisisu“

Raamatukogude teema-aasta raames : avamissündmusel osalemine, raamatukogude külastusmäng, raamatukogude öö.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rahvusvahelisel tasandil sündmusi ei toimunud.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Väike-Maarja raamatukogu saal on palju kasutatav teistegi asutuste või ühingute poolt ning ka koolitusteks või sündmusteks renditav. Erinevatest kasutajatest tingituna on ka sihtgrupid erinevad. Nii kindla sihtgrupi kui avalikke koolitusi oli tänavu rohkem nagu ka osalejaid.

Toimunud on järgnevad koolitused ja kohtumised:

vallavalitsuselt- „Imelised aastad“ peredele, Anneli Ohvril kompostimise koolitus, koostöös Päästeameti ja VIROLiga „Infopäev korteriühistutele: Tuleohutus. Varjumine. Toimepidavus.“;

valla sotsiaalosakond 2 korral projektikohtumisteks;

naisseltsi koosviibimised 5 korral;

korteriühistud kasutanud koosolekuteks 3 korral;

vallavolikogu istungeid olnud 5 korral, 1 korral revisjonikomisjoni koosolek;

kodutütardel koondus ja kohtumine Eda- Ines Ettiga;

naiskodukaitsel esmaabialased koolitused 2 korral;

lasteaial koosolek 1 korral;

noortevolikogu koosolek augustis;

noortekeskusel- Töötukassa koolitus malevlastele, ERASMUS+ maakondlik infopäev.

Raamatukogud on korraldanud peamiselt muidugi raamatukogundusalaseid, aga ka käsitööoskusi arendavaid töötube ja maalähedastel teemadel koolitusi erinevatele huvilistele:

Väike-Maarjas jätkus töötubade sari Käsi valgeks! 4 korral makrameetehnikas esemete ja detsembris erinevates tehnikates kuuseehete meisterdamiseks. Toimus korallküünalde valmistamise töötuba Kaabso küünlakojalt.

Koostöös kohaliku kooliga toimus kokku 4 klassi õpilastele loeng "Kultuuriline identiteet. Lugeskultuur." ning Lasila kooli 4.klass käis tutvumas meie kogu võimalustega ja sai osa raamatukogutunnist.

Ühes noortekeskuse ja lasteaiaaga sai teoks liiklusnädal ning selle raames helkurite meisterdamise töötuba.

Näituse „Taimetervis“ võttis kokku Põllumajandus- ja Toiduameti nõuniku Ülle Metsmani temaatiline loeng.

Simuna raamatukogu jätkas laste lugemisprogrammiga „Lugemisisu.“, rühmakoolitustena toimus kogudes kokku 15 raamatukogutundi 143 osalejaga.

Infootsingu kasutajad olid peamiselt täiskasvanud kliendid. Õpetati kliente kasutama portaale DIGAR ja lugejaprogrammi URRAM kasutamist.

Arvutialaselt toimus kogudes kokku 154 individuaalkoolitust 56 osalejale, kellest valdav osa on pensionärid.

Enim tehtavad toimingud on igapäevapangandus, tuludeklaratsiooni täitmine, autojuhtidest klientidel tervisedklaratsiooni ja kindlustuse tegemine, ajalehtede ja ajaviitelehekülgede sirvimine ning e-postkasti kasutamine. Lastel valdavalt arvutimängud, aga ka koolitööd, mis internetikeskkonnas. Aruandeperioodi alguses olid sagedasemad toimingud Euroopa Liidu COVID vaksineerimistõendite loomine ja printimine ning energiahinna tõusu hüvitamiseks dokumentide vormistamine.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukoguteenuste ja sündmuste tutvustamiseks on kasutada: valla ja raamatukogu koduleht, FB-leht (Väike-Maarja, Kiltsi), kogude ja rahvamajade infostend, keskustes infostendid, infonurgad kauplustes, valla ja maakonna leht, flaietid ja sündmuste

toimumisaegadega järjehoidjad, kutsed, avalikud sündmused Kultuurikava.ee lehel. Suuremate sündmuste eel oleme saatnud ka meeldetuletusi raamatukoguprogrammi Urram kaudu.

2022 ilmunud kajastused:

Väike-Maarja Valla Infoleht

jaanuar- *Algas raamatukogude aasta. (Kristel Lehtme, Kadi Keär),*

Raamatukogu tagastuskast on alati avatud. (Kristel Kitsing)

mai- *Sõlmed said südameteks. (Kristel Lehtme)*

juuni- *Ööbikuööd” tegi pesa Kiltsi lossi parki. (Kristel Lehtme)*

august- *Soome raamatukogudes on elamusi ja tegevusi kõigile elanikele. (Riina Tülli)*

oktoober- *Raamatukokku tõi sügis nii uut kui vana. (Kristel Lehtme),*

Raamatukogud pakuvad koduteenindust. (Kristel Lehtme, Kadi Keär)

november- *Oktoober oli raamatukogude kuu. (Kristel Lehtme)*

detsember- *Hingedekuu raamatukogus. (Kristel Lehtme)*

Virumaa- Teataja

september- *Väike-Maarja kooli viiendikud kohtusid ajakirjanikuga. (Mart Rauba)*

november- *Raamatukoguöö tuleb lauamängude ja filmidega. (Inna Grünfeldt)*

Kuulutaja

aprill- *Raamatukoguhoidja soovitab: Karsten Dusse „Eneseabimõrvad“ – rahustav mõrvatrall. (V-Maarja RK)*

4.9 Andmebaasid.

Koosseisu kuuluvatel raamatukogudel elektroonilisi andmebaase ei ole, kasutada saab e-kataloogi. Kodulehel on aga külastajaile viited lehtedele ja andmebaasidele, mida võiks neil vaja minna. Need on jagatud teemade kaupa: andmebaasid, Lääne-Virumaa infoportaalid ja ajalehed, kohalikud lehed, riik ja ühiskond, kultuur, kirjandus ja folkloor, sõnastikud ja keelenõuanded, ajalugu, raamatukauplused, noortele, lastele, raamatukoguhoidjale.

5. 2023. aasta tegevused

- Simuna ja Väike- Maarja raamatukogu liituvad laenusplatvormiga MIRKO.
- Jätkame koostööd oma partneritega, et elanikel oleks enam võimalusi enese arendamiseks ning vaba aja veetmiseks.

- Osaleme Lääne-Virumaa raamatukogude lugejauuringu koolitusel ja viime läbi lugejate tagasiside küsitluse.
- Kiltsi raamatukogu tähistab 75. sünnipäeva.
- Jätkuvad ettevalmistused põhikogu hoone renoveerimiseks.

Direktor

Allkiri /Kristel Lehtme/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
V-Maarja Valla RK	15	156,5 tundi	475 eurot

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

ettekanded, loengud, koolitused (kes esines, teema, kellele)

Kristel Lehtme lühiloengud „Kultuuriline identiteet. Lugemiskultuur.“, osalesid 4., kaks 6. ning 7. klass.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
V-Maarja RK	WC poti vahetus, internetipunkti valgustite vahetus, trepi parandus vahetati veekraanide ummistunud otsad
Kiltsi RK	tuletõkkeukse paigaldus

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
V-Maarja RK	Ettelugemine, sõpruskohtumine kevadel VMG abituriumi- ja VM LA koolieelikutega	52
	Lasteaiale kevadmatk	43
	Lugemistund (VMG-st 3 klassi, LA 1 vanem rühm)	77
	Mis uudist?- 5.kl kohtumine ajakirjanikuga	18
	Raamatukogupäevade ettelugemine (LA 1 rühm) „Tirilinnas algab kool“	16
	Kodulooline taskulambimatk kodutütardele	15
	Põhjala kirjanduse nädal, ettelugemine „Kui kohtad karu“	21

	Raamatukoguöö kino „Põrsas Ruudi“	12
	Jõuluhommikud (LA 4 vanemat rühma), ettelugemine „Miljon-triljon jõuluvana“	27
Kiltsi RK	lasteaia kevadine külaskäik, ettelugemine „Kartuli kuningriik“	13
	Pannkoogipidu	12
	Ettelugemine „Pipi Pikksuka jõulupuu“	13
Simuna RK	Raamatukogude aasta avamisel ettelugemine	7
	„Lugemisisu“ pidulik lõpetamine	7
	Lugemistund	12
	Raamatukogupäevade ettelugemine „Kuidas Saara suureks kasvas“	14